
Fra: Elisabeth Grønberg Langvik [mailto:elisabeth-groenberg.langvik@sarpsborg.com]

Sendt: 14. januar 2014 17:39

Til: Postmottak KD

Emne: VS: 13/07298-2 - Høringsuttalelse fra Sarpsborg kommune - utvidet rett til plass i barnehage og innføring av minimum to årlige barnehageopptak

Oversender herved Sarpsborg kommunes hørings svar.

Komite for tjenesteutvikling 14.01.14 har i dag behandlet høring om utvidet rett til plass i barnehage og innføring av minimum to årlige barnehageopptak. Følgende enstemmig vedtak ble fattet:

1. Sarpsborg kommune ønsker at departementet utreder en ordning for rullerende opptak til barnehagene, der alle økonomiske konsekvenser kompenseres fullt ut gjennom rammetilskuddet.
2. Deler av saksfremlegget som omhandler antall barnehageopptak er ikke en del av Sarpsborg kommunes høringsuttalelse
3. En lovendring må omfatte både kommunale og ikke-kommunale barnehager og ikke kommunen som organisasjon

Vennlig hilsen

Elisabeth Grønberg Langvik

rådgiver

Enhet utvikling Oppvekst

Sarpsborg kommune

Mobil nr: 480 42 265

www.sarpsborg.com

Arkivsak-dok. 13/07298-2
Saksbehandler Elisabeth Grønberg Langvik

Saksgang
Komité for tjenesteutvikling 2011 - 2015

Møtedato
14.01.2014

Sak nr.

Høringsuttalelse fra Sarpsborg kommune - utvidet rett til plass i barnehage og innføring av minimum to årlige barnehageopptak

Saken er fremmet etter prinsippet om fullført saksbehandling. Følgende har vært medsaksbehandlere:

Vedlegg:

Høringsnotat om utvidet rett til plass i barnehage og innføring av minimum to årlige opptak

Sammendrag:

Kunnskapsdepartementets har sendt ut høringsnotat med forslag til endringer i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven). Høringsnotatet gjelder utvidet rett til plass i barnehage og utvidet antall opptak til barnehage til minimum to opptak per år.

I Meld. St. 24(2012-2013) *Framtidens barnehage* varslet Regjeringen at den ønsket å innføre to barnehageopptak i året for å redusere ventetiden på barnehageplass. Ved å innføre minimum to årlige hovedopptak og utvide retten til barnehageplass til også å omfatte barn som fyller ett år i september og oktober, anser en å ville sikre en mer likeverdig rett til barnehageplass og redusere ventetiden for oppfyllelse av retten.

Ny regjering har ikke bevilget midler for utvidelse av retten til barnehageplass for 2014, og har heller ikke trukket høringsnotatet tilbake

Utredning:

Den lovfestede retten til plass i barnehagen trådte i kraft fra 01. januar 2009. Av barnehageloven § 12a fremgår det at: «*Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august i samsvar med denne loven med forskrifter.*» Retten er gjort betinget av at barnets foreldre og foresatte har søkt om barnehageplass innen søknadsfristen. Retten gjelder også innenfor den kommunen hvor barnet er bosatt.

Sarpsborg kommune har ett årlig hovedopptak i året i august. Ved ev. ledige eller nyopprettede barnehageplasser gis tilbudet fortløpende til aktuelle søkere. Sarpsborg kommune oppfyller rett til barnehageplass etter barnehagelovens § 12a ved hovedopptaket, i tillegg er det gitt plass til barn som ikke har lovfestet rett til plass. Barnehagene kan i dag ta inn flere barn fra 1. januar, fordi et helt årskull teller som treåringer fra denne dato i det året de fyller tre år. Dermed frigjør de pedagogressurser og areal, og åpner for å ta inn flere barn.

Departementet ønsker å redusere ventetiden på barnehageplass for familier som etter dagens ordning har lang ventetid. Etter dagens regelverk kan familier måtte vente opptil 11

måneder etter at barnet har fylt ett år før barnet har rett til plass i barnehage. Ventetiden vil være lengst for familier med barn født i september eller oktober.

Departementet ønsker å få høringsinstansenes uttalelse på to alternativer for endring av rett til barnehageplass og innføring av minimum to årlige barnehageopptak. Endringsforslagene utvider retten til barnehageplass for barn som fyller ett år i september eller oktober.

a) To årlige opptak – Nytt opptak i februar

Ved en slik endring vil barnehagene måtte ta hensyn til at de skal måtte ta inn flere barn i februar. Dette vil bety at barnehagene i perioden fra august til februar vil måtte gå med ledig kapasitet både på areal og personale. Dette vil bli meget kostbart for den enkelte barnehage. Slik situasjonen og lovverket er pr i dag vil en slik praksis tilsi at det er kommunen som vil måtte dekke kostnaden da det er kommune som i følge Barnehageloven § 8, 2. ledd står som ansvarlig for å innfri retten. De ikke-kommunale barnehagene vil fortsatt kunne fylle opp sine barnehager mens de kommunale må gå med ledige plasser. For å kunne se helheten i Barnehageloven og likeverdig behandling mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager må derfor dette også endres før en eventuelt skal endre til to årlige opptak. For å sikre likeverdige barnehage tilbud med samsvarende krav til kommunale og ikke -kommunale barnehager bør lovens § 12a fjerde ledd lyde som følger: « Den enkelte barnehage skal ha to opptak i året. Søknadsfrist til opptakene fastsettes av kommunen»

For familier som flytter til Sarpsborg kommune og som har barn som er fylt ett år vil det være en fordel å kunne ha en ny søkemulighet i løpet av året.

I høring av NOU 2012: 1 *Til barnas beste – Ny lovgivning for barnehagene* anbefaler Sarpsborg kommune at: «*Barn som fyller ett år senest inne utgangen av desember det året det søkes barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august.*» Sarpsborg kommune mener fortsatt at dette er et bedre alternativ og barnehagene slipper da å ha ledig kapasitet i perioder av året, samt at det vil være likt for alle barnehager i kommunen.

b) To årlige opptak – Nytt opptak i oktober

Den samme problemstillingen vil gjelde her, men de økonomiske konsekvensene vil være for en noe kortere periode. Opptak i oktober vil medføre bedre utnyttelse av barnehagekapasiteten enn ordning med opptak i februar og gjøre ventetiden for barnehageplass kortere.

Rådmannen anser at krav om to årlige opptak vil redusere kommunens mulighet for effektiv barnehagedrift. Det er et mål for Sarpsborg at barn skal gis barnehageplass i eget nærmiljø. Ved krav om to barnehageopptak i året, må kommunen vurdere kostnadene dersom alle barnehager gis denne muligheten. Alternativt kan opptak nr. 2 kun gjøres gjeldene for en barnehage i kommunen. Muligheten for å ha fortløpende barnehageopptak ved ledig plass svekkes ved en innføring av to årlige opptak.

Rådmannen mener på grunnlag av dette at to hovedopptak ikke bør innføres.

Dersom forslag om to årlig opptak blir gjennomført vil det være en fordel om opptak nr. 2 kom nærmest mulig opptak nr. 1. Dette vil redusere tiden med ledig kapasitet, og sørge for at foreldrebetalingen kommer inn tidlig, noe som igjen vil redusere kommunens utgifter.

Lovteksten er uklar og det må presiseres i lovteksten at retten til opptak i august er avhengig av at man overholder søknadsfrist for hovedopptak 1, og at retten til opptak i oktober er avhengig av overholdelse av søknadsfrist for hovedopptak 2. Slik det er formulert - og sammenstilt med gjeldende første ledd i § 12a - kan en forelder som har søkt innen sistnevnte frist for et barn som er født innen utgangen av august, oppfatte at barnet har rett på barnehageplass innen utgangen av august (dvs. en mulighet for noen søkere til å «omgå» første søknadsfrist). Dette er uheldig fordi kommunen da får svært kort tid på å fremskaffe en barnehageplass.

Miljømessige konsekvenser:

Økonomiske konsekvenser:

Kunnskapsdepartementet viser til at flere opptak vil kunne få konsekvenser for den økonomiske likebehandlingen, og at dette vil bli vurdert nærmere som en del av en helhetlig gjennomgang av tilskuddsordningen. Før det tas beslutning om to årlige opptak bør det foretas en helhetlig vurdering av tilskuddsberegningen.

To årlige opptak forutsetter økt andel plasser, og det må forutsettes mulige statlige overføringer for å sikre dette. I tillegg vil det bli økte kostnader knyttet til administrasjon av to barnehageopptak.

Det er ikke mulig å si eksakt hva merkostnaden av to årlige hovedopptak vil være da det er mange usikkerhetsfaktorer som vil være med å avgjøre.

Rådmannens innstilling:

Saksframlegget oversendes som Sarpsborg kommunes høringsuttalelse. Følgende synspunkter poengteres spesielt:

1. Sarpsborg kommune anbefaler at dagens ordning med 1 hovedopptak til barnehage videreføres
2. Om to årlige barnehageopptak innføres anbefaler Sarpsborg kommune Kunnskapsdepartementets forslag B, med opptak nr. 2 innen utgangen av oktober. En lovendring må da omfatte både kommunale og ikke-kommunale barnehager og ikke kommunen som organisasjon
3. Det forutsettes at Sarpsborg kommunes utgifter til et eventuelt nytt barnehageopptak blir dekket gjennom økte rammeoverføringer